

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рѣкъ VIII.

Олифантъ, Па. Середа 10-го Октября 1900.

Число 38.

КАЛЕНДАРЬ.

10	С.	Календарь муч.
11	Ч.	Харитонъ препод.
12	П.	Курякъ препод.
13	С.	Григорій синопскому.
14	Н.	18. по Соп. Покр. Пр. Богор.
15	П.	Киприонъ сивуч.
16	В.	Доніанъ свуч.

ЗМѢТЪ.

Вѣдъ Редакціи. — Справки „Союза.“ — Переглядъ тыждневый. — Що думаютъ? — Изъ русиньскихъ мѣлъ. — Урядове справоуданъ вавалійского уряду. — Дописки. — Купиъ Гринъ и Василь. — Новинки. — Повернуть въ аітаци. — Фелатонъ: Зъ русиньскъ осель въ Паранѣ. — Дѣланшкъ дѣтей. — Вячанин. — Надослане. — Оголошени.

Вѣдъ Редакціи.

Вѣдъ Русиньскъ живучихъ не лишъ въ нашихъ Злученыхъ Державахъ, але такожъ въ Канадѣ, Бразиліи, Гавайскихъ островахъ и дѣвиде, просимо прислать до „Свободы“ дописи про свое жите-буте и що пового чувати на вашихъ колоніяхъ. Хотъ мы далеко вѣдъ себе вѣдлаени, але черезъ „Свободу“ можемо часто зъ собою говорити и вѣдольно на чужинѣ порозумѣвати ся тай загрѣвати ся до дальшой праці народной. Зѣдупите новыхъ предлтаніевъ для „Свободы“ и ширѣе ея хата вѣдъ хати, бо лишъ вѣдольными силами можемо добити ся лучшой долѣ и поважана у чужихъ народѣвъ.

Хто хоче дѣстати календарь на рѣкъ 1901 велику а цѣкаву книжку зъ многими образками, нехай пришле 50 центѣвъ до нашой редакціи. По новѣмъ роцѣ буде правдоподобно календарь больше коштувати. За \$1.25 присланныхъ напередъ дѣстануть нашъ бизнесмены календарь в адвертайтментъ на одѣвъ цѣль широкій въ новѣмъ календарѣ. Другі люде рахували-бъ намъ за такій адверт. кѣлька долларѣвъ. Хто хоче дати до календара свою фотографію, свои церква, або брацтва муситъ заплатити за мѣце яке сей образъ займе и за зроблене образа, котрый потѣмъ дѣстане на власность.

СПРАВЫ „Р. Н. СОЮЗА.“

Въ мѣсяцѣ септем. приступили до „Р. Н. Союза“ слѣдующіи новіи члены:

Northampton, Pa.	
1. Мартинъ Павло	1991
2. Гула Иванъ	1992
3. Олексова Анна	1992
Jersey City, N. J.	
4. Лазорко Елисавета	1993
5. Гауциль Юстина	1993
Charleroi, Pa.	
6. Трохановскій Кирило	1994
7. Андрейчинъ Северинъ	1994
St. Louis, Mo.	
8. Сысакъ Теодоръ	1995
Trauger, Pa.	
9. Шолтысъ Василь	1995
10. Семановъ Иванъ	1996
11. Гринко Матро	1996
Ansonia, Conn.	
12. Адамъ Антонъ	53
Yonkers, N. Y.	
13. Дзюбакъ Иваанъ	1997
Shenandoah, Pa.	
14. Шкоць Гришъ	1234
15. Дутко Дмитро	1234
16. Коляръ Прокопъ	1235
Pittsburg, Pa.	
17. Кляръ Анна	1997
18. Старухъ Иванъ	1646
19. Драгушъ Иванъ	1330
20. Головачъ Яковъ	1165
Whitney, Pa.	
21. Вознякъ Августина	1824
Olyphant, Pa.	
22. Трановичъ Теодоръ	1813
23. Мурза Демпсъ	35
Elmira Heights, N. Y.	
24. Оубханъ Федоръ	1998
25. „ Стефанъ	1998
St. Clair, Pa.	
26. Марциль Мих.	1036
Jessup, Pa.	
27. Драбъкъ Мартинъ	1513
Scranton, Pa.	
28. Гочко Иванъ	1999

Old Forge, Pa.	
29. Штефанъ Теодоръ	2000
30. Гушь Валтеръ	2000
Lansford, Pa.	
31. Степильнй Лука	2001
32. Найко Несторъ	2001
33. Бордаль Янко	2002
34. Гриниць Михайль	2002
35. Рокита Яношъ	2003
36. „ Михайль	2003
37. Френдогъ Михайль	2004
38. Сотакъ Иліи	2004
39. Федорѣвъ Фрецо	2005
40. Петко Михайль	2005
41. Курудъкъ Стефанъ	2006

Д. Пирчъ секретарь

Переглядъ тыждневый.

Страйкъ углярѣвъ ще не скѣнчивъ ся. Робѣтники держать ся завзято, а компанисты не хочутъ давати великихъ уступокъ, та хотѣли-бъ за венку цѣну «юнио» розбити. Въ той цѣли повывѣщували они картки, щобы люде шли до работы, а они дадутъ имъ о 10 цент. на долларъ больше якъ доси. Дѣяки компани обѣцяли такожъ знизити цѣну пороху. Думали, що люде почувши о томъ, сейчасъ побѣгутъ до работы и черезъ тое страйкъ и «юнио» будутъ зломаніи. Але люде вже не дурніи. Они знаютъ, що если-бъ послухали теперь компани и пошли до работы — компани могла-бъ имъ дати за одѣвъ мѣсяць лѣпшу платню, а на другій зовѣ зменчати, бо такъ вже неразъ бывало. Люде чекать на конвенціи делегатѣвъ вѣдъхъ майнерѣвъ и ажъ тогда пойдуть до работы якъ конвенція се ухвалитъ, а тимчасомъ чекать на тѣ, що компани зрѣблять,

зъ котрыхъ лишъ 2, а именнѣ Susquehanna и Пенсилванія и не хотять жадного уступства людемъ дати, а Delaware & Hudson, для постраха, навѣтъ стянула людемъ 10 проц. при послѣдней выплатѣ. Конвенція майнерѣвъ мае вѣдбути ся въ Scranton, Pa., але коли сего ще докладно не знати. Президентъ «юнио» Mitchell не хоче самъ тою справою розпоряджатъ ся и чекае доки майнеры самі не зажадаютъ конвенціи. Минувшого вѣторка вѣдбулась велика парада (походъ улицями) въ Wilkes-Barre, Pa., а такожъ митингъ въ одномъ зъ парковъ. 20.000 майнерѣвъ взяло участь въ парадѣ и слухало промовъ Mitchell-а и другихъ проводирѣвъ страйку. Страйкъ углярѣвъ показуе наглядно, що значить единство, а повинень вѣтъ научити майнерѣвъ, щобы то було, если-бъ 150.000 люде, котри теперь страйкують при выборахъ

Сей образокъ показуе Хинця въ армѣ. Е се кара за менши провини.

вмѣсто голосувати на своихъ гнобителѣвъ — дали голоса на люде робѣтникамъ прихильныхъ! Тогда певно права буди-бъ справедливѣйши и елгнтя лѣпша, а страйки стались бы непотрѣбными, бо урядъ змусивъ бы компанистовъ до справедливого поступованія зъ робѣтниками.

Передъ выборами бавлять ся нашъ республикане и демократы мѣтъ дѣти Першій кричатъ, що выборъ Брайна спровадитъ велику нужду на край, другіи же зъ выборомъ Микілея ирѣде Злученнымъ Державамъ — амѣнь. Чи же се не встыдъ? Була погѣлка, що Микілея хотять анархисты вѣбити и дятотого республикане стрѣнно его теперь пильнують.

Въ Хинцахъ правительство выдало наказъ укарания иривца Туана и другихъ проводирѣвъ баксерскихъ и здавало ся що вже жадана вѣдъхъ союзникѣвъ будутъ сповненіи — тимчасомъ Франція предложила, щобы вѣдъ форты хинскіи межі столицей Пекиномъ а берегомъ моря — були знищеніи та щобы Хинцямъ закатати спровадзувати оружје до своего краю. Злуч. Державы сиротивились такому предложению, хотя Россія е за тымъ и ще-дѣякіи другіи державы.

Филиппинцѣ все ще бунтуютъ ся, хотя комисія филиппинска пише, що все е all right. Американцѣ не мають власти лишъ надъ 1/5 частею тыхъ островѣвъ, позаволили готель и домы розпусети — за що Филиппинцѣ ихъ не любятъ, а недавно забрали имъ 53 люде въ неволю, а многихъ убили. Два америк. офицѣры, що тортуровали вѣзвѣтъ, дѣсгали «упомнене».

Що думаютъ нашъ власти церковній въ Галичинѣ про 25 тысячъ эмигрантовъ въ Канадѣ?

(Конецъ.)

Ординаріаты нашъ въ Галичинѣ, а взглядно ординаріатъ львѣвскій най схоче навѣдъ слѣдующимъ застановити ся: Ординаріаты нашъ въ Галичинѣ, а взглядно ординаріатъ львѣвскій най схоче навѣдъ слѣдующимъ застановити ся: Ординаріаты нашъ въ Галичинѣ, а взглядно ординаріатъ львѣвскій най схоче навѣдъ слѣдующимъ застановити ся:

Народъ рускій въ Канадѣ муситъ мати свою организацию церковную — значить громады церковній, церковній грунты — свои церкви. Рядъ канадійскій дае даромъ громадѣ церковной 113 морговъ землѣ и позволяе рубати материалъ на церковь и на церковній будынки. Подъ конецъ я позволю собѣ подати кѣлька точокъ, якы бы конечно треба зрѣбати, щобы зарадити лиху: 1) На коштѣ миссіиного фонду (котрого ще нема. — Ред.) чи на коштѣ вѣдъхъ трохъ епископѣвъ, выслати 5 священникѣвъ до Канады, одному зъ нихъ надати власть генерального викариго и постарити ся, щобы нашу церковь признали въ Канадѣ правною церковною организацией. Понеже ваша церковь зовѣе католицкою, для того просьбу о признане правной церкви муситъ подписати епископъ. Высланный генеральный викарій поспісавъ бы вѣдъ наданіи правительствомъ тимчасово-властности церковной, епископъ, а властью Митрополитъ львѣвскій подавъ бы просьбу до правительства канадійского и оно признаючи церковь правною организацией злучило-бъ вѣдъ властности церковной организацию. А понеже мы не маемо церковной организации въ Канадѣ, може дуже легко и то въ недалекой будучинѣ, прійти до того, що тѣ вѣдъ

церковній власности будутъ позаписованіи частію на римокат. церковну организацию, частію на православну церковну организацию, котра то послѣдѣ старася властне теперъ, щобы Канада узнала ихъ церковь, яко правную церковную организацию. Если нашъ ординаріатъ львѣвскій не возьмесь завчасу до дѣла и не постарася, щобы нашу церковь узнала Канада за правную церковную организацию — мы пропали въ нашу церковь въ Канадѣ. Сю переважну точку смѣю я поддати подъ зрѣлу розвагу будучому Митрополитѣ галицкому. Подъ конецъ я позволю собѣ подати кѣлька точокъ, якы бы конечно треба зрѣбати, щобы зарадити лиху: 1) На коштѣ миссіиного фонду (котрого ще нема. — Ред.) чи на коштѣ вѣдъхъ трохъ епископѣвъ, выслати 5 священникѣвъ до Канады, одному зъ нихъ надати власть генерального викариго и постарити ся, щобы нашу церковь признали въ Канадѣ правною церковною организацией. Понеже ваша церковь зовѣе католицкою, для того просьбу о признане правной церкви муситъ подписати епископъ. Высланный генеральный викарій поспісавъ бы вѣдъ наданіи правительствомъ тимчасово-властности церковной, епископъ, а властью Митрополитъ львѣвскій подавъ бы просьбу до правительства канадійского и оно признаючи церковь правною организацией злучило-бъ вѣдъ властности церковной организацию. А понеже мы не маемо церковной организации въ Канадѣ, може дуже легко и то въ недалекой будучинѣ, прійти до того, що тѣ вѣдъ

(Продовжене на другой сторони.)

Зъ рускихъ осель въ Паранѣ.

Сего року выслала була редакція знаной часописи „Tygodnik Ilustrowany“ новѣстписателя Артура Грушецкого до полуднево бразилійскои провинціи Параны, щобы оглянувъ и описавъ тамошній польскій колоніи. Высланный делегатъ помѣстивъ въ „Tygodniku“ описъ своей подорожи зъ образками зъ колоніи параньскихъ. Згадуе про вызыкы агентѣвъ портовыхъ, котры туманитъ бѣдныхъ нашихъ селянъ, обдираютъ и ошукуютъ въ дорожѣ, а часто завозятъ навѣтъ тамъ, де выходецъ не гадае хати. Дальше згадуе, що стрѣчавъ въ дорожѣ нашихъ люде, котры ѣхали до Параны теперъ, гадаючи, що тамъ чѣ одежать грунты и помѣчь для загосподарования ся, подѣчасъ коли колонизация тамъ вже застановлена вѣдъ р. 1897. Они бѣдолахи тому не вѣрять и руйнують ся на коштовну подорожъ заморску (майже по сто злр. вѣдъ особы), а въ Паранѣ не знаходять нѣякои помочи и зданіи на свои власны силы... А. Грушецкий ѣздивъ описати польскій колоніи, отже на рускихъ не бувъ, але понеже въ Паранѣ е и нашъ рускій осель, де поселилось около 30.000 рускихъ селянъ великими рускими громадами середъ вѣдѣвчыхъ лѣсовъ, то не безъ цѣкавости буде и для насъ его описъ. Опису давныхъ польскихъ осель зъ подѣ. Куритѣбы не подаемо, бо тамъ Русинѣвъ майже зовѣтъ нема. Вѣдѣосины впрѣчьмъ тыхъ давныхъ осадникѣвъ подстоличныхъ зовѣтъмъ иншій, якъ тыхъ новѣйшихъ въ лѣсахъ, дальше вѣдѣ

столицѣ. Тамтѣ осѣли передъ 30 лѣтами на кенскихъ грунтахъ, але подѣ столицей и при великой праці и запобѣгловости мають ся добре, бо продають свои продукты до столицѣ. Новѣйшии осадники, що поселились вже дальше, въ лѣсахъ, на доброй землѣ, мають що ѣсти, але грошей не мають, бо нема доброго збуту на ихъ плоды. Цѣлого довгого опису подорожи Грушецкого не подаемо. Звѣдѣмо лише про тяжку долю, якои завняли нашъ бѣднй поселенецѣ, заки они завели свое господарство въ тыхъ буйныхъ, дикихъ пралѣсахъ, середъ невыгодъ и мольной праці. Кѣлька то жертвъ пожерла початкова нужда, коли то звалилось 30.000 нашего народу въ тѣ дикы лѣсы, а ледачы урядники колонизациинъ вели недбало цѣлу ту колонизацию. По томъ тяжкою горю першихъ лѣтъ, есть тамъ теперь кѣлька великаньскихъ рускихъ осель, котры не лише самы собою численны и велики, але и лежать досытъ близко себе. Не пропадутъ вже тамъ марно тѣ нашъ рускій люде! Яке то щасте, що не давнѣе они зятягнути дѣявольскимъ агентамъ на робѣтничковъ-невѣльничковъ на лань-плантации кавы до пѣвнѣчныхъ нездоровыхъ горячихъ провинціи бразилійскихъ! Мають бодай здоровый воздухъ, тай куенникъ свои землѣ и сидитъ вкупѣ, Русинъ коло Русина. Раю не знамъ; працюють дуже тяжко, але бодай на свои и для дѣтей своихъ.

Зъ описѣвъ п. Грушецкого подаемо ось въ переводѣ описъ его гостини въ колоніи Люценѣ, заложенѣй въ лѣсахъ такъ само якъ и нашъ рускій осель; зъ тою лише рѣжницею, що польскій поселенецѣ зъ варшавского поселились о кѣлька лѣтъ скорше (въ 1890 pp.) вѣдъ нашихъ

рускихъ (въ 1895 и 1896 pp.) Люцена лежить о кѣлька миль вѣдъ рускихъ осель и не рѣжнить ся нѣчимъ що до климату и природы вѣдъ нихъ. Подаючи отсей описъ, просимо нашихъ параньскихъ Русинѣвъ, щобы описали и свои колоніи вѣрно и докладно, нехай мы знаемо про своихъ братѣвъ изъ того «темного» краю. Тимчасомъ прочитаемо собѣ описъ п. Грушецкого:

Въ Люценѣ.

Люцена, мѣстечко будучности, крѣмъ постерунку полиціи мае кѣлька гарныхъ домковъ вѣмецкихъ и италійскихъ, готель польскій зъ вендою (крамницею) и досытъ малыхъ двѣрковъ колонистѣвъ польскихъ; вѣдъ того «мѣстечка» йдутъ дороги въ рѣжныхъ напрямкахъ, ведучи до поодинокихъ группъ колоніи. Такихъ группъ е чотырнадцять, есть тысячу надѣловъ, каждый менше больше вѣдъ 25 гектарѣвъ (т. е. сорокъ морговѣвъ, гектаръ — нашому 1 3/4 морговѣвъ). Вздожь километра дороги поселюе ся звичайно чотырохъ зъ одной, чотырой зъ другой стороны, зъ вѣдѣвдною скѣлкостью грунту; вѣдти похѣдять великы вѣдѣдалены вѣдъ центра (мѣстечка), котры дохѣдять и до 40 километровѣвъ. (Въ Люценѣ поселено въ р. 1895 — за давнюю польскою колонією — жъ на границіи дикого и лютого племени индійского Вотокудѣвъ — значне число нашихъ Русинѣвъ. Становлять она тамъ зовѣтъмъ окрему колонію. Моюму и Просему. Ихъ вѣдѣвдавать бувъ горѣкъ рускій мисіонарь о. Кизима зъ Прудентополицѣ и писавъ, що тѣ люденскіи Русины осѣли собѣ «кремо, вкупѣ, и есть ихъ просѣ до трохъ тысячъ душъ. На ихъ оселю напали були въ р. 1895 дикы Вотокуды и убили 19 Русинѣвъ. — Увага товмача.)

На вынайменѣмъ кони пастивъ ся я до колоніи „Polonia“, о якыхъ путь кѣлькеметровѣвъ вѣдъ «мѣстечка» Люцены, де мешкае колонистъ Янъ, котрый насъ привѣзъ бувъ зъ стаци железничной. По дорожѣ, въ глубинѣ — дома, въ родѣ шляхты загоновой, огороженей, а коло нихъ грядки ярины и бульбы. Коли огорнивъ я ворота, выбѣгъ господаръ, лице огорѣле, приемне, розвяснило ся усмѣхомъ. Р 74 — Дай Боже здоровая, що павъ прійхали — каже, стискаючи руку сердечно. Домъ анъ горішій, анѣ лѣпшій вѣдъ иншихъ, може лише стараннѣйше удержанный. Зъ лѣвой стороны перебѣ домомъ пальма, зъ правой за штахетками — высокой, обсыпанный цвѣтами олеандеръ, дальше дерево миртове и садъ зъ фігъ, помаранчъ, черешень (португалське «segeja») и сливокъ (португ. «ameixas»), але не е они анѣ такъ смачны, якъ нашъ; въ глубинѣ за домомъ сосны бразилійскіи (піньоры, аравакари). Выбѣшла и господиня, мати чотверо дѣтей, запрашаючи до хаты. Зъ сѣнній, котры ведуть на скрозѣ, зъ лѣвого боку мала кухня, въ котрой вѣхто не спитъ, коло неи комната гостинна; напроти кухни, зъ правой боку спальня, а дальше робѣтня господарска. Въ свѣтълицѣ крѣсла за деревяною канакою, столыи открытыи серветою, на стѣнѣ образы Матери Божой, св. Анны и Йосифа, якысь стары фотографіи и зеркала. Газдыня выйшла и внесла цю хвали яечницю, масло сыръ и хлѣбъ житный, все на бѣлыхъ тарелкахъ. — То вже рѣдкость въ Бразиліи: масло и сыръ! Познати знамениту газдыню. — Е-е, яка тамъ газдыня, плакають ся коровы, то и есть — каже она задоволеная.

"СВОБОДА"

(LIBERTY.)
The Little Russian Weekly,
published every Wednesday
by the Svoboda Publ. Co.,
112 Jones Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.
Advertising rates furnished
on application.

Entered at Olyphant, Pa.
Post Office as Second Class
Matter.

"Свобода"

часописъ для руского на-
рода въ Америцѣ и органъ
"Р. Н. Союза", выходить
по тѣдня въ Середу и
коштуе:
Въ Америцѣ на рѣкъ \$2.00
" " " по въ року 1.00
" " " четвергъ року 50
" " " оденъ мѣсяцъ 18
До старого краю на рѣкъ \$3.00
Оплачувати газету треба всегда за
горы (напередъ).

Адресъ:
"СВОБОДА"
112 Jones Str. — OLYPHANT, Pa.

Грошѣ треба посылати въ
реджистрованомъ листѣ, або
черезъ экспресовый або поч-
товый money order (мони
ордеръ). Money order, то е
карточку, котру достанете
въ почтара або агента на
экспресовомъ офісѣ, пошлѣть
намъ, бо безъ того мы не
годны грошей достати.

Хто хоче, чтобы его ад-
ресъ змѣнити, мусить по-
дати намъ, кромѣ нового,
такожъ свой старый адресъ.

Увага.

Хотѣя приступити до
"Союза" най посылають
вступне и мѣсячне до ка-
сiera:

Alex Szlanta,
Postmaster,
MAYFIELD, PA., Lack. Co.
И увѣдомлять секретаря
подъ адресою:
D. D. Pyrcz,
P.O. Box 355,
OLYPHANT, PA., Lack. Co.

Хто бы бувъ покривджен-
ный въ котрого зъ уряд-
никовъ "Союза", нехай пи-
ше до иредсѣдателя:
REV. A. BONCZEVSKY, 10 May str.
Ansonia, Conn.

(Продовжена зъ стороны першом.)
Якъ тамъ небудь стане
ся — може и нѣхто не звер-
не уваги на отсей мой по-
кликъ — я не знаю. Але я
знаю дуже добре и вижу
се ясно, що якъ нашъ вла-
сти церковный не поспѣшатъ
ся зъ полагожденемъ цер-
ковной справы въ Канадѣ
— якъ не оборонять нашо
го народу въ дѣлахъ мачошиной
оушки такъ Французовъ, якъ
и Россiянъ, — мы пропали
зъ нашою церквою въ Ка-
надѣ.
Несторъ Дмитрѣвъ.

Якъ румынскiй жиды въ Нью Йорку дба- ють о своихъ эми- грантовъ.

Понеже румынскіе прави-
тельстве дуже богато жи-
дѣвъ выгнать зъ своего краю,
длятого майже все эмигру-
ють до Америки.
Въ той дѣль основали зга-
даный жиды свое товариство:
"Roumanian Hebrew Aid As-
sociation" въ Нью Йорку и
мають свое помѣщене на
Forsyth Str. ч. 97. Тамъ мож-
на по тѣжня бацати, коль-
ко-то жидѣвъ румынскихъ
знаходить помѣчь и пораду.
Згадане товариство утри-
муе своего агента эмиграцiй-
ного, котрый мае всегдаволь-
ный вступъ до "касель-гар-
ды" и выймае зъ водтамъ
всехъ жидѣвъ, котры при-
бувають зъ Румунiи. Доте-
перъ заопѣквало ся тое то-
вариство 2000 жидами, по-
могло имъ, якъ мають вод-
повѣдати въ "касель-гардѣ";
въ дуже многихъ випадкахъ
подадо запоруку, що при-
бувшы не будутъ тягаромъ
для американского прави-
тельства. Каждого своего по-
воприбувшого эмигранта пе-
ребирають въ свѣже убране,
и кажутъ добре выкупати
ся, потѣмъ дають ему нѣ-
лѣтъ и прокормлене, ажъ
доги, поки не воддадутъ его
въ руки его кривныхъ (сли-
мае), або ажъ вышукуютъ
для него роботу. Тое то-
вариство мае своихъ агентѣвъ
по всехъ большыхъ тутен-
ныхъ мѣстахъ, котры про-
вадять "бюра робѣтнич" и
вышукуютъ роботу въ рѣж-
ныхъ фахахъ. Якъ депотрѣб-
ны работниковъ або ремѣ-
сниковъ, то шшуть до Нью
Йорку до заряду товариства,
котре зновъ вышукое зъ по-
межи новоприбувшихъ до

каждой работы способныхъ
и выслае ихъ на роботу,
часто на кошть товариства.
Въ той способъ жиды не
только шо не дають заги-
нута своѣй вѣрѣ и своимъ
братямъ, але взаимно себе
вспомогають, и ты жиды, шо
уже суть ту въ Америцѣ,
не жалуютъ жертвъ и все
складають певны датки на
рѣкъ, и займають ся кож-
дымъ своимъ новоприбува-
ющимъ эмигрантомъ. Ба не
только жиды, але когда на-
родность, якъ нѣмцѣ, поля-
ки, мадьяры, чеки займають
ся своими эмигрантами, толь-
ко одинъ Русыны суть най-
остатнѣйшими въ томъ вгля-
дѣ.

Але часъ вже и намъ Ру-
сынамъ американскимъ о-
памятати ся и подати собѣ
вспѣльно руки и всеми си-
лами старати ся, чтобы тое
товариство наше: "Руско-
Народный Домъ Эмиграцiй-
ный" якъ найкраще могло
вводити въ жите; но до того
треба еще бодай 500 дол.
Длятого просимо все брат-
ства и всехъ Русинѣвъ,
чтобъ чимъкраще надежда-
ли жертвы на адресу ка-
сiera: Mr. John Parylak,
436 E. 76 Str. New York City,
а списъ жертвователей въ
адресу секретаря: Mr. K.
Kirczow, 140 Essex Str., Jer-
sey City, N. J.

Возмѣтъ ся щиро и зъ
охотою до розпочатого нами
дѣла народного, а зъ пев-
ностью будемо могли неза-
долго отворити свой Домъ
Эмигр. и не одному нашему
бѣдному эмигрантову прийти
зъ христіанского помощю.
Jersey City, N. J., 26 вересня 1900.
Николай Пѣдгоренскiй,
предсѣдатель тов. "Р. Н. Д. Е. въ Америцѣ"
76 Grand Str.

Урядове справозданн канадiйского уряду про иммигра- цію за 1899 рокъ.

Канадiйске министерство
справъ внутрѣшнихъ въ
Оттавѣ (Department of Inte-
rior) подадо друкомъ до пу-
бличной вѣдомости доклад-
не справозданн зъ иммигра-
цiйного руху за послѣдний
рокъ. Мы подаемо лишь ко-
роткiй вытязъ, именно, лишь
те, шо найголовнѣйше и
шо насъ найбільше може
цѣкавити.
Завдяки великому старан-
ю, каже ся въ справоздан-
но, урядниковъ того-жъ ми-
нистерства, иммиграцiя въ р.

1899 уже больше поступи-
ла, какъ въ 1898 р.
Наикорыстнѣйшiй при-
рѣстъ иммигрантовъ треба
вважати зъ стороны Спол.
Державъ, але и зъ Европы
прійшло въ томъ роцѣ по-
важне число добрыхъ посе-
ленцевъ.
Можъ смѣло твердити, шо
до теперъ въ исторiи имми-
грацiи канадiйской не межъ
записати такъ корыстного
року, якъ се бувъ манувшiй
рокъ.

Доходы, значить грошѣ,
якiй привезли зъ собою им-
мигранты и полишили въ
Канадѣ выносили м. р. \$1-
674,659 — больше о \$562-
864 водѣ доходѣвъ въ роцѣ
1898.

Выдатки на пенсiи имми-
грацiйныхъ урядниковъ и
на офісы локальныхъ у-
рядѣвъ землѣ (Dompi-
nion Land office) выносили
суму \$216,714 а въ роцѣ
1898 \$217,960, а въ роцѣ
1896 \$224,552. Правитель-
ство думаетъ, шо безъ шкоды
для самой иммиграцiи зможе
на будуче ще больше зао-
пацити на пенсiяхъ уряд-
никовъ.

Повзятю гомстедѣвъ и куп-
ныхъ земель въ роцѣ кален-
дарскомъ 1898: Гомстедѣвъ
775,680 акрѣвъ — водбор-
цѣвъ 4848; куныхъ земель
47,186 акрѣвъ. Рѣкъ кален-
дарскiй 1899: гомстедѣвъ 1-
070,240, водборцѣвъ 6689;
купныхъ земель 45,503.

Числа побраныхъ земель
не перевыспавъ ще жадець
рокъ, окрѣмъ 1882, коли
7483 вписано водборцѣвъ.
Бувъ се рокъ недалоу шпе-
куляцiи, коли нелицезну си-
лу людей стягли зъ вѣход-
ной Канады. Водѣ того ча-
су до нынѣ больше якъ по-
ловина тыхъ фермеровъ зъ
вѣходной Канады покинули
свои фармы въ заходной Ка-
надѣ.

Посла повышеного доведъ-
емось, шо въ м. р. побрало
3½ разѣвъ больше гомсте-
дѣвъ, якъ въ роцѣ 1898.

Число куныхъ земель въ
послѣднемъ роцѣ зменши-
лось, а тому причина така,
шо або купны землѣ вале-
жатъ до колейовой компанiи
С. Р. R., або рядовы не при-
годны до купна. Рядовый
и колейный Land Office по-
дае такiй датъ: куплено зе-
мель въ 1899 2,986,966 ак-
рѣвъ, а въ роцѣ 1898, 2,177-
774 акры — одже 800,192
акрѣвъ больше.

Число и народность но-
селенцевъ: зъ Европы и В.
Британiи прійшло до Кана-
ды въ 1899 роцѣ 20,364, зѣ
Спол. Державъ 9839. Кана-
дiйцевъ зѣ вѣходныхъ про-
винцiй 11,724 одже разомъ
41,927 — Англиковъ и дру-
гихъ чужинцевъ, котры по-
селились въ вѣходной ча-
сти Канады було 14,340. Все
народности, крѣмъ Англи-
ковъ приходять въ большѣ-
шомъ числѣ въ Канаду,
Руси и нѣ въ, котры осѣлись
въ Манитѣвъ и Повночно-
Заходныхъ Территорiяхъ бу-
до зѣ концѣмъ 1899 року
16,000. Сиравоздане каже,
шо они добры поступы ро-
блять, и шо всякiй припи-
сованя лихихъ прикметѣвъ
нашимъ людямъ — се лишь
подлi очеркуваня. Въ са-
момъ 1899 р. прійшло на-
шихъ людей до Канады 6-
600. Духоборцевъ, котры
загално поселились въ Пѣв-
ночно Заходныхъ Территорi-
яхъ есть 7400 душъ. Въ Аси-
снобоа якихъ 5000, а въ
Саскачеванъ 2400. Въ Аси-
нобои осѣлись они чотырма
колонiями на пѣвнѣочный
заходъ водѣ Yorkton и ма-
ють тамъ около 50 сѣль. Въ
сиравозданю опровергаесть
вѣсть, немовъ бы Духобор-
цѣвъ массу покидали Канаду,
а пересирались до Калифор-
ни.

Министеръ Сифтонъ дякуе
людямъ доброи волѣ изъ
Спол. Державъ, особливо
Квейкерамъ зъ Филадельфи
за ихъ матерiальну помѣчь
для Духоборцевъ. Особлив-
ше дякуе министеръ д. Йо-
сифови Елькинѣттонови за его
дуже старанну опѣку надѣ
Духоборцами.
За урядовымъ справоздан-
немъ подавъ:
Несторъ Дмитрѣвъ.

Министеръ Сифтонъ дякуе
людямъ доброи волѣ изъ
Спол. Державъ, особливо
Квейкерамъ зъ Филадельфи
за ихъ матерiальну помѣчь
для Духоборцевъ. Особлив-
ше дякуе министеръ д. Йо-
сифови Елькинѣттонови за его
дуже старанну опѣку надѣ
Духоборцами.
За урядовымъ справоздан-
немъ подавъ:
Несторъ Дмитрѣвъ.

Дописи.

Ansonia, Conn., 3. Oct.
(Little Russian Citizen's Club. — За фар-
ми — рухъ въ громадѣ).

Положене и водношене
нашихъ людей въ Ансонiи
довели насъ до того, шо мы
нарештѣ постановили пере-
стати бути погорджуваными
чужинцами (foreigners), шо
знають только тяжко роби-
ти. Сли жиемо ту, працюе-
мо и до старого краю вже
не вернемо, то конечно
рѣчево есть, чтобы мы мали
и голосъ въ справахъ пу-
бличныхъ. Въ той дѣльи мы

зѣйшли ся 1. октября и осно-
вали власный клубъ поли-
тичный подѣ назвою "Little
Russian Citizen's Club." На
разѣ вписалось въ члены
37 нашихъ людей, зѣ кот-
рыхъ 3 вже суть цѣлковиты-
ми американскимъ горо-
жанами, — 10 мають допер-
ва першй горожанскiй папе-
ры, — а рещта доперва возъ-
мутъ цѣль або першй, послѣ
того оскѣлко позволяе ту-
теше право. Мѣсцевый у-
рядъ поднявъ ся помогти
намъ въ той справѣ и дасть
учителя, котрый дармо бу-
до вчити по англиски чи-
тати и писати, шо есть не-
обходимымъ о стѣлько, шо
бы мати голосъ при всякихъ
выборахъ, — и выдать ся
книжочка въ нашой бесѣдѣ
зѣ всеми тыми уставами,
якiй мусить знати каждый
горожанинъ. Такiй самъ
будуть мати свои мѣсцевiй
уряды, але разомъ будутъ
или подѣ однимъ венѣль-
нымъ зрядомъ. Мѣсцева
публика и газеты привита-
ли сей нашъ крокъ дуже
радо и щиро.

Нашимъ людямъ вже вод-
пала почаста охота ѣздити
и посылати грошенята до
старого краю, бо и на нихъ
тяжкий часъ. А шо нашъ
чоловѣкъ зрѣе ся зѣ св. зе-
мельскою, то и ту хотѣтъ
бы мати свой кусокъ землѣ,
чтобъ на старѣсть притули-
ти кости. То-жъ тѣ, шо спро-
моглись на якiй центъ, огля-
дають ся за фармами. Въ
цѣльой околици вже масмо
кѣлькадесть своихъ фармъ
рѣвъ, а певно, шо буде ще
больше. —

Жите въ громадѣ, хочъ
дуже повольне, але все таки
не стоить на мѣсци. Осъ
пикола, нотныхъ сѣльвъ, чи-
тане книжокъ, приготовлю
ване ся до выставки "Амер-
Шляхтича" — поступають
впередъ, только здало-бъ ся
еще большой охоты и пиль-
ности до такихъ справъ.
Громада церковна кушила
хорошiй пляцъ подѣ цман-
таръ, чтобы и небожика ма-
ли свой власный а не про-
шешный кутъ.

Недавно вычитавъ я въ
"Свободѣ", якъ хтосъ зѣ
Elmira писувъ, шо потреба
бы священника на околицю
Elmira, Auburn, Syracuse и

Buffalo. Понеже дописова-
тели зганувъ и про нашъ
Auburn, одже я хотѣвъ бы
кѣлька словъ сказати про
жите нашихъ тутешныхъ
Русинѣвъ. Ту насъ не бога-
то, отъ якихъ 18 родниъ и
троха сирѣтнихъ. Масмо ми
ту ажъ два братства — одно
ев. О. Николая, котре на-
лежить до "Союза", а дру-
ге св. АА. Петра и Павла въ
"Соединенiю". Минувшого
року було у насъ лишь од-
но братство, але намъ не
подобалось то, шо урядъ
"Соединенiя", хотъ каже,
до вѣнъ рускiй, а нише все
до Русинѣвъ-членѣвъ по сло-
вацки, — одже мы заложили
собѣ свое чисто руске брат-
ство и приступили до руско-
го товариства "Союзъ".
Така розлука дуже шкѣд-
лива для нашої малои гро-
мады, але шо робити, — мы
хочемо бути Русинами, а не
словаками.

Духовный нашъ потреби
подогрѣвали мы до по-
давня въ нѣмецкомъ кѣсте-
лѣ, де насъ бѣмецкiй свя-
щенникъ дуже чѣмно при-
намавъ. Передѣ Великодны-
ми святими заѣхавъ до насъ
о. Йв. Заклинскiй и старанъ
ся злучити три мѣсцевости:
Elmira, Auburn и Syracuse
въ одну парохiю. Може бы
то було и удалось, якъ бы
не интриги буйного голо-
вного предсѣдателя "Соеди-
ненiя". Той панъ "преве-
днѣйшiй" зѣ Shenandouh
выдавъ розказъ, щобъ безъ
оуваженя его инвагiръ зѣ SEM-
TOL поѣхавъ до Auburn лю-
дей сирѣдати, хотъ знавъ,
шо о. Заклинскiй сидитъ въ
Auburn. Перестрашенiй членъ
"Соединенiя" йдутъ до
нѣмецкого священника и
кажутъ ему, шо они не хо-
тятъ о. З. але сирѣдять
собѣ иншого священника.
Нѣмецъ выганывъ ихъ и
завивъ, шо не хоче ихъ
знати и такихъ людей нѣ-
коли не пуститъ до своєї
церкви. Ну, приѣжджае о.
Волкай. Нѣгде до костела
не хочуть пустити. Люде,
шо хотѣли спѣвдѣтисъ ро-
зѣйшлись де хто домѣвъ, де-
хто по салонахъ. На гань-
бу и встыдъ водѣхавъ о. В.
зѣ нѣчимъ домѣвъ.

По Зеленихъ Святахъ при-
ѣхавъ о. Волкай зновъ до
насъ и вже мавъ позволене
бискупа зѣ Rochester. Та и
то позволене нѣчого не по-
могло — до костела нѣгде не
пустили, але оденъ айрши

— Нема шо и казати, о лѣпшу трудно —
хвалитъ ся мужъ жѣнкою.

Дѣти часто убраны, умыты. "А де Юзыкъ?"
пыгае батько. "Идино Вальку." Вводшѣвъ высо-
кiй, трохи незграбный парубчакъ. "То мой сынъ."
"Але-жъ вырѣсь! Кѣлька-жъ мае лѣтъ?" "Буде
пятнайцѣтый, на сонци, то и росте; той оденъ
зѣ старого краю." "Малабымъ ихъ осьмеро, але
трое ми умерло, одно на морю, а двое въ той
нуждѣ, идосьмо перебуду", скаржить ся мати;
"рещта, то туетейшъ вже."

— Красну маєте пальму, газдо. "Дерево,
нѣчого по нѣмъ, лѣвши наша верба, але чтобы
було шо взыти на пальмову (Цвѣтну Недѣлю), то
и росте собѣ.
Оглядаю господарство. Стаенка мала, не по-
мѣститъ коней и худобы. "То лише для лоша-
ти и телятъ" — поясняе господаръ, бо цѣле гадо
(португальске «gado» — худоба) черезъ цѣльый
рокъ на кампѣ (португ. «самро», поле, насовисо),
а якъ конямъ въ дорогу, то дамъ мiлiа (кукуру-
ды) и вѣо!"

Коровы великiй зѣ малыми выменами пасуть
ся въ загородѣ. "На ту, сивуля!" — кличе га-
здыня. — "Мала я, пане, клопугу богато, заки
я зѣ тыхъ дикунѣвъ зробила коровы; теперъ то
ще припускаю телата, але дасть Богъ дочекати,
то водлучу, чтобы було такъ якъ у насъ." Слова:
"якъ у насъ", е все на устахъ поселенцевъ.
"У насъ" мѣтитъ въ собѣ все добре, порядне,
чесне, то цѣла и цивилизацiя, котру вывѣсь хлопцъ
зѣ краю, то цѣла минушность, котру переживъ
котра черезъ моря и краѣ выдѣе ся ему чистою,
ясною, дорожочниною.
Идемо въ поле: жито гарне, высоке.

— Якъ прiйшлисьмо, жаднымъ дивомъ бу-
вало стодвайтѣ зерень, а нынѣ дасть 60, може
больше, а може менше.

Обширный грунтъ, цѣльый вскрытый свѣжо
стѣпными корчами, зѣ лѣдо вянучимъ листемъ,
деснедесъ лежить ще спорохнявшiй пень гру-
бого дерева.

— То «роса»... якъ прѣсхне «путинга» (pru-
tinga) — рѣдъ деревцатъ тростыны) подпалю.
Рѣля водѣ мiлю (кукуруду) була бы давно го-
това, але дощѣ перепадують. — Португальске
«госа» управлене грунту черезъ вырубине, рѣдъ
угору три до 4-лѣтного, бувае найчастѣйше у-
живане черезъ колонiствѣвъ, котры по спленю
порушывши легко мотыкою, садять въ отворы,
зроблены колкомъ, по кѣлька зерень кукуруды.
"Кѣлька-жъ вамъ дае мiлiа?" "Бувае по 150 зе-
рень, якъ якiй рокъ. Кобы не тѣ малыя, бо то
таке змыслѣне, якъ хлопцевъ-псѣтняки! Навя-
жутъ они собѣ снобѣ мiлiа и гаць въ лѣсъ, а
осторожнiй... но и тѣ пташиска зеленѣ". — по-
казавъ на папугу — "и они пеують, але все
лишты ся для насъ досыть, кобы допильнувати."

— Може бы лѣпше управлѣти зѣ року на
рокъ поле, а додавати цопелу, коли по спленю
родить. "Або я знаю, чи зѣ попеломъ уродить?"
— умѣкнувъ ся — "а грунту и такъ досыть."
"Але якъ сынъ доросте и оженитъ ся?" "Зроблю
якъ иншiй; возмоу ему новый шакеръ (надѣль),
нехай прадое." Хлоць нашъ привѣзъ до Брази-
лии умѣтнѣсть господареку, яку мавъ въ краю.
Ту, безъ взгляда на землю и водносныя атмо-
сферичны, втискае свои зѣбжа и ярины. Нѣхто
кемiчно не выслѣдывъ той новои рѣль, нѣхто ему
не порадишь, не помѣжь, а шо зѣ выемкомъ ба-

тѣтовъ, нѣчого ту не знайшовъ нового, то-жъ
нѣчо собѣ не присвоивъ. Хвилъ, коли знайде
водповѣданъ до климату и грунту продукты, бу-
де переломово въ господарствѣ Параны; нынѣ
господаруе вѣнъ ту и надѣ моремъ, якъ му ка-
же традицiя, а маючи подостаткомъ землѣ, угу-
руе, марнующи богато працѣ и часу.

Вже и полудне, сонце пече, зѣ землѣ бе-
пара горяча, овады летять зѣ брѣнькотомъ, кри-
снiй мотыль полѣтають; але горячь невыносима,
на котру однакъ мой газда въ грубои камизель-
цѣ, штанахъ приперезаныхъ поясомъ, въ высо-
кихъ чоботахъ, цѣлкомъ не зважае, аплѣ не на-
рѣкае.

Якъ бы якiй великiй хрущъ, забрѣнѣвъ надѣ
цвѣтомъ колiберъ; трепотѣячи неустанно криля-
чы, заглядывъ то въ сей, то въ той цвѣтъ. Я
станувъ. "То бурчакъ, пане, така дробна птичка;
оденъ такiй бурчакъ мавъ гнѣздочко свое въ мо-
ѣй шопѣ, на волоску оно высѣло." "А дѣти не
здоймили?" "Заказавъ-емъ... Видите, пане, якъ
той бурчакъ заглядывъ въ каждый цвѣтъ и поѣдае
мухи: такѣ то мале, а промыслѣне!" "Ходѣмъ
дальше." "Ахъ якъ горячо!" — нарѣкаю. "Те-
перъ то нѣчо. Найгоршiй у насъ часъ, то марецъ
и цвѣтѣнь: «вьма» (португ. «vespa» — оса, му-
ха недобра), «вьма, хробакѣвъ сила... а тогды и
жнва». "Якихъ хробакѣвъ?" "То не абы якiй
хробакъ" — смѣе ся газда — "то гаде; якъ
утне, то лише выпалити." — "И часто кусють?"
"Якъ наздопѣтати, то и вкусати, а недавно одно-
го Бразилюха цѣпнувъ въ лице, и умеръ." На-
хиливъ ся? Снавъ?" "Нѣ, лише шо гадыня бу-
ла на деревѣ, а водѣ еѣ потрутивъ." "А звѣри
на лѣсахъ досыть?" "Атъ, шо то за звѣрина
ту: свинѣ и котиска! Але спытайте, пане, йжелу,

то-жъ розповѣсть, бо ему лѣсъ все пахне" и по-
казывъ рукою на ѣздця, котрый короткимъ га-
льшонемъ обдѣжавъ ся до дому. Небавомъ подадо
газдыни обѣдъ; була курка варена, чорна фасо-
ля, называна зѣ португальске фейжономъ («feijão»)
зѣ мясомъ сушенымъ, званымъ поселенцами
шарка (португ. «charque» — мясо вуджене и по-
солене). Бувъ въ гостинѣ и той йжелу, а потѣмъ
прѣѣхали верхомъ три аншiй поселенцевъ, все у-
зброены въ факи (острый нѣжь довгiй, въ похвѣ) и
пистолеты. Люде зѣ почутемъ самостоятельности,
зѣ ружими приемными, убраны по мѣиски, чисто
и достатно.

— Шо-жъ такъ оружно? Въ бѣлый день?
"Хто то знае, шо кого може стрѣнути, або бу-
геръ (Ботокудъ) зайдѣ зѣ боку або боровой (ка-
букль, нанѣвъ дикий полѣтнукъ бразилiйскiй мѣ-
шанецъ португальско индiйской кровы, впрѣчмъ
спокобный) зачне снарку." "Но и «бiшо» тра-
фитъ ся" — засмѣивъ ся йжелу. — "Шо то е
«бiшо»?" "Такъ Бразилюхъ называють звѣра."
"Пошо-жъ кижете то по бразилiйску?" "Заравъ
я то пановы вытолкую" — каже высокiй, худой,
жылѣстый поселенець Адамъ, зѣ лусомъ зама-
шастымъ: "У насъ, пане, звѣръ, то вовкъ, лѣсъ,
серна, диць, але ту такихъ не увидити. Отъ ко-
тиска, пума боязлива, тигръ, шо го называють
ягуаромъ. рись якъ нашъ великiй котъ, и малъ
дики..." (Ѣ тамъ тапiры званы анты) "А малыя,
а рыѣвцѣ, а кнiпiвары" — перебивъ ему йжелу.
"Е-е... малыя, то бежа мала челоуѣкъ, но шо
лѣсный, зѣ хвостомъ; но, а тѣ шурѣ, шо зѣ нихъ
кому?" — сказавъ зѣ легковаженемъ. — "По-
шо-жъ «бiшо»?" — "Во у нихъ «бiшо» (португ.
«bicho», хробакъ, вужъ, здрѣбнѣе кожде звѣри)
то гаде, звѣръ, все шо жѣ въ лѣсъ."
(Конецъ буке).

то-жъ розповѣсть, бо ему лѣсъ все пахне" и по-
казывъ рукою на ѣздця, котрый короткимъ га-
льшонемъ обдѣжавъ ся до дому. Небавомъ подадо
газдыни обѣдъ; була курка варена, чорна фасо-
ля, называна зѣ португальске фейжономъ («feijão»)
зѣ мясомъ сушенымъ, званымъ поселенцами
шарка (португ. «charque» — мясо вуджене и по-
солене). Бувъ въ гостинѣ и той йжелу, а потѣмъ
прѣѣхали верхомъ три аншiй поселенцевъ, все у-
зброены въ факи (острый нѣжь довгiй, въ похвѣ) и
пистолеты. Люде зѣ почутемъ самостоятельности,
зѣ ружими приемными, убраны по мѣиски, чисто
и достатно.

— Шо-жъ такъ оружно? Въ бѣлый день?
"Хто то знае, шо кого може стрѣнути, або бу-
геръ (Ботокудъ) зайдѣ зѣ боку або боровой (ка-
букль, нанѣвъ дикий полѣтнукъ бразилiйскiй мѣ-
шанецъ португальско индiйской кровы, впрѣчмъ
спокобный) зачне снарку." "Но и «бiшо» тра-
фитъ ся" — засмѣивъ ся йжелу. — "Шо то е
«бiшо»?" "Такъ Бразилюхъ называють звѣра."
"Пошо-жъ кижете то по бразилiйску?" "Заравъ
я то пановы вытолкую" — каже высокiй, худой,
жылѣстый поселенець Адамъ, зѣ лусомъ зама-
шастымъ: "У насъ, пане, звѣръ, то вовкъ, лѣсъ,
серна, диць, але ту такихъ не увидити. Отъ ко-
тиска, пума боязлива, тигръ, шо го называють
ягуаромъ. рись якъ нашъ великiй котъ, и малъ
дики..." (Ѣ тамъ тапiры званы анты) "А малыя,
а рыѣвцѣ, а кнiпiвары" — перебивъ ему йжелу.
"Е-е... малыя, то бежа мала челоуѣкъ, но шо
лѣсный, зѣ хвостомъ; но, а тѣ шурѣ, шо зѣ нихъ
кому?" — сказавъ зѣ легковаженемъ. — "По-
шо-жъ «бiшо»?" — "Во у нихъ «бiшо» (португ.
«bicho»,

скій пінь пустиль наших рабів до бейзменту, де кілько людей висповідало ся... Та мало ще там! Дня 24. септембра прїхав о. В. вїнчати молодята. Айрскій пінь сямъ разом навѣть не пустиль нашого „душпаствя“ до бейзменту, але ласкаво позволяв — слухайте добре — пивницю, въ котрій було до 5 тонів угля, ловно смѣти — о. В., молодята, дружбы и дружки. Здає ся, що ще такъ порядно нѣхто зъ Русинів не вїнчав ся тай ще нѣякій священникъ, навѣть жидовскій рабинъ, не давъ въ пивницю слюбу. Але для наших темных овецъ и такого жъ пастыря и темна пивниця добра... Чи то не велика гавба для насъ всѣхъ? Чи тї душпаствя, тї просвѣтителѣ ам. Русинѣсто учини людей чести и ихъ лючки гідности, напосѣли ся насъ деморалізувати и себе и невинныхъ людей выставляти на послѣдну ганьбу!

Намъ потреба на кожній малій мѣсцевости малыхъ каплицъ, якъ то мають люди въ Elmira, щобъ мы не поневѣрялись по пивницяхъ чужихъ, але намъ треба такожъ такихъ священниківъ, котрї сь постояли за нашу честь, а не поневѣрили насъ и себе, якъ то стало ся недавно у насъ въ Auburn.

Простий робітникъ.

Зъ St. Louis, Mo.

Отенімъ даємо до вѣдомости всѣмъ нашимъ прїятелямъ зъ близка и далека, що выгравка, на годинку, котру дарувалъ честный Василь Ковалык на доходъ нашой закладаючої ся церкви, вѣд була ся 2-го Септембра и цю число 314 еѣ выгало. Дальше подаемо до вѣдомости, що братъ Иванъ Иванко зъ Mt. Olive, Ill. приславъ \$20,00, а крыяне зъ Wonne Terre и Disloge, Mo., прислали разомъ \$38,65. Въ виду того мы рада церковь въ St. Louis, Mo. дякуемо сердечно въ имени тутешныхъ Русинів всѣмъ тымъ, що помагають намъ въ нашомъ дѣлѣ и желасмо, щобъ Богъ вынагородивъ ихъ за ихъ труды.

Пр. Марфутъ, преед., Т. Ячанка, касіеръ, П. Чарный, секретарь.

Кумъ Гриць и Василь.

Василь: — О-о-о! що бачу? Кумъ Гриць! Копу лѣть не здыбавъ ся вже зъ вами. Де-жъ то вы бували, що видали?

Гриць: — Я бувавъ дуже далеко — вѣдивъ на агітацію по цѣлой Пенсилваніи, щобы пошерти справу братівъ-робітниківъ.

Василь: — Такъ? Честь вамъ за се! А якъ має ся теперъ рѣчь зо страйкомъ?

Гриць: — Добре, дѣлше вже не може и бути. Робітники тримають ся вѣдлично, заховують ся спокійно, постувають рука въ руку и есть невага надѣя, що сей разъ выиграемъ мы. Компаністы (богачѣ) вже зачули чимъ то пахне и починають вертѣтись мовъ муха въ околнѣ. Однї порозвѣшували плакаты, що подвѣснать плату, другї знають цѣну пороку (потрѣбногъ при роботѣ), третї обѣцують горы и мосты лишь щобы ити до работы и т. д. Робітники однакъ не хотять имъ вѣрити и смѣють ся зъ ихъ злѣбною безсильности.

Василь: — Се добре, дуже добре! Похуднуть троха животы панкамъ.

Гриць: — Уже имъ и похуди. Сей страйкъ при провадивъ ихъ до страты миліонівъ доларівъ, а вѣдодатку дає ся вѣдчувати бракъ угля, зближують ся выборы.

Василь: — Выборы, выборы въ нихъ найнажївѣтѣ обставина. Они черезъ выборы старають ся всѣми силами залагодити страйкъ бо въ противнѣмъ разѣ такий самый черевайко якъ они, McKinley, не буде президентомъ... Але правда, пригадалисьте, — що стало ся цѣквого въ Австрїи? Тамъ теперъ такожъ выборы до рады державной. Розкажуите.

Гриць: — Австрїя драгантива була тай драгантива е. Тамъ выборы перепроваджують ся въ той самъ способъ що давнѣйше: неправдою, насильствомъ и подкупствомъ. Вправдѣ люде доброяволѣ працюють и агітують щиро, але не сплять и вороги правды и поступу...

А отъ читавъ я въ одной старокраевой часописи, що польскї панки вже взяли зъ державной касы кілька миліонівъ зол. на выборы, т. зн. на подкупство рѣжныхъ хрувѣвъ. Пише тамъ дальше, що они передъ кождыми выборами берутъ такую суму грошей нѣбы то для потерпѣвшихъ вѣдъ елементарныхъ нещастя, а вѣдїстности обертають ихъ на выборчї цѣли.

Василь: — А нужды вы они навѣли ся! Не боять ся Бога рабѣвныи однї? Та-жъ тї грошѣ мусить бѣднїй народъ горько платити при податкахъ.

Гриць: — Правда, що мусить, але гадаете що то лишь тамъ такъ дѣсь? Въ Америцѣ всѣ выборы такожъ лишь подкупствомъ перепроваджують ся. Народы зъ дурноты голосують на того, хто платитъ, а той познѣйше выдрапавшись на якій урядъ, дере зъ нихъ скору ажъ мило. И хто ту вивенъ?

Подслушавъ Чалый.

НОВИНКИ.

— Просимо прислати намъ сейчасъ фотографіи новопобудованыхъ тутешныхъ церковь, а особливо канадійскихъ и бразилійскихъ. Такожъ фотографіи фермерскихъ хатъ и цѣлого обѣстя, групп, особѣ и т. п. Хотемо помѣстити се въ Календарі на 1901 р.

— Памятайте на „Руско-Народный Домъ Иммиграцій въ Америцѣ“ и высылайте жертвы до касіера вѣдъ адресою: MR. JOHN PARYLAK, 436 East 76 St., NEW YORK CITY, а заравномъ вѣдѣдоміть о томъ секретаря вѣдъ адресою: MR. K. KIRCZOV, 140 Essex Str., JERSEY CITY, N. J.

— Около 40 людей переплатило до теперъ житемъ цѣсарскї маневры въ Галичинѣ. Соль и сими днями мѣжъ Сольвою и Яблонкою ексильдувавъ зновъ гарматный набѣй (подчасъ стрѣляли) и чотырохъ жовнѣровъ розорвавъ на кусники, а 18 другихъ тяжко зѣстало пораненыхъ. Сотки людей лежить окрѣмъ того по шпиталяхъ, сотки потратятъ еще здоровле а тысячѣ марнують найдорожшїй часъ... Се все добродѣйства милїтаризму.

Въ Японїи вышло цраво, котрымъ забороноено курити вѣмъ, — що не мають 20 лѣтъ жита.

— А. В. Дзубай, „тепнїиученнїи фїшкарїи и банкар“, зъ Johnstown, Pa., братанокъ двоихъ угорскихъ снїченниківъ, зникъ вразъ зъ \$1000.00—6000.00 людскихъ грошей а жену и дѣти зѣставивъ на провиднѣи Боже. Газеты пишуть, що бувъ вѣдъ великимъ мадарономъ и екекуторомъ въ старѣмъ краю. Деръ людей зъ шкѣры а потѣмъ покравши якїсь грошѣ утѣкъ до Америки. Се нова научка нашимъ людемъ, щобы вѣдкладали грошѣ лишь до банкѣв правды, а не давали въ руки всякимъ пройдисвѣтамъ.

— Передъ кількома днями згорѣли въ Шамокїнѣ, Pa. забудованя Milling Co. Страты доходятъ до 50 тысячъ д. ларѣвъ.

— Повени навѣстили зновъ Галичину. Мѣжъ Дрогобычомъ и Стрыемъ воды зничили желѣзничїй насыпъ, а комуникація мѣжъ Хировомъ и Перемышлемъ есть повстримана зъ той причины.

— Вчера тыжденъ заложили Русины зъ Maufield, Pa. свою сторожу огневу. Рѣчь се дуже похвальна и варта, щобы наш люде всюда такой сторожѣ позаводили. Въ Олифантѣ сторожа огнева, зложена зъ Русинѣвъ и Словаковъ истнуе вже вѣдъ кількохъ лѣтъ.

— Не выслѣдженїи злодѣѣвѣ достали ся дня 2. с. м. до Ватикану, (резиденція папы въ Римѣ) и вкрали 357 тысячъ лїръ въ цѣнныхъ паперахъ, а 3 тысячѣ готѣвъ коваю.

— Черезъ вѣкно зъ четвертого поверху выкинуть свою жѣнку оденъ вѣрный ажъ до смерти мужъ въ Нью Йорку. Женщина забилась вѣдъ разу, а причиною того мали бути рѣжнїи приємности супружеского жита.

— Въ Кошицяхъ, на Угорщинѣ, застрѣлилъ ся головной управитель почты. Догадують ся, що мусить здефравдовати значну суму грошей, проте не бачавъ ишого выходу лашъ смерть.

— Се называє ся поряднїй чоловікъ! Д. Бавцуръ зъ Wganon, Man. въ Канадѣ посылаючи грошѣ за газету, пише такъ: „Прошу васъ редакційо, я бы бувъ вже давно свой довгъ за славу, але сего року въ насъ мала зарѣбка, а теперъ зновъ часто дощъ перепадає и вся работа стоить. Прошу васъ дуже фїлно, зачекатї менѣ трошки — познѣйше то я поїплю весь, а теперъ посылю часть зъ довгу; а ще разъ прошу, не гнѣвайте ся на мене, я самъ зваю що треба заплатити и менѣ ажъ встыдно, що за газету вынень...“

— Ч. Мих. Бурда членъ братства въ Питсбургѣ лежить хорый уже довшїй часъ въ шпитали и просить, що бы крайне прїйшли его часомъ вѣдвїдѣти.

— Пять миліонівъ доларѣвъ треба, щобы яко-такъ поставити на ноги тыхъ, що понесли втраты подчасъ великого нещастя въ Тексасѣ, а 2000 людей мусить працювати за 3 мѣсяцѣ, закимъ повытягають всѣ тѣла не бѣщикѣвъ и попрячутї звалиски будынокѣвъ.

— Угорскї священникъ изъ Дукенъ, Па., о. Юліи Станкавиенъ, выступивъ изъ „Соединенїя“.

— Въ 1898 годѣ Сполученїи Державы мали 25,000 войска, котре коштувало край 23 милїоны доларѣвъ на рѣкъ. Теперъ мають 100,000 войковъ, а утримане ихъ коштує рѣчно 135 миліонѣвъ.

— Найгустѣйше залюдненїи кусникъ землѣ вѣдъ Злученыхъ Державахъ е „блакъ“ межї 61 ою и 62 ою улицею а 10-ю и 11-ю евеню въ Нью Йорку. 3988 людей мешкає на сямъ маломъ кусняку землѣ, въ большѣй части нѣгрѣвъ.

— Греція хоче завести у своимъ войску порядокъ такий якъ е въ Швайцарїи, то есть, щобы воики не служили по 3 роки заравномъ якъ въ Австрїи, але щобы першого року служивъ воикъ у войску за 100 днѣвъ, а каждого другого року по 20 днѣвъ, доки не буде мати 32 лѣтъ.

— Сего року вродилось въ Америцѣ около 100 миліонѣвъ бочѣкъ яблокъ. Такого уроджая на яблока еще тутъ не бувало.

— Пѣсла послѣднего рахунку число людей въ Пенсилвенїи взросло о оденъ милїонъ. Отже має они теперъ 6 и четверть миліонѣвъ душъ.

— Въ Индіи по довгѣй посусѣ впасть великій дощъ, такъ що мѣсто Калкута було до половини подѣ водою и многи дома позавалювались.

— 36 справозданъ радѣ повѣтовыхъ довѣдуемъ ся, що повнѣ въ Галичинѣ нанесла 9 миліонѣвъ 130 тысячъ 580 коронъ шкоды, а именно въ повѣтахъ: Вого родчаны, Бѣбрка, Бучачъ, Долина, Дрогобыч, Калушъ, Коломыя, Надворна, Перемышль, Рогатинъ, Рудки, Сянокъ, Станиславѣвъ, Стрый, Товмачъ, Турка, Жидачѣвъ и Горлицѣ. Здає ся однокъ, що рады повѣтовїи не подали всего по правдѣ а шкоды суть о много большїи.

— Трансвальскї Бурѣ достали на выставѣ парискої першу премїю (надгороду) за свое вѣдлчиче школьництво. Значить ся, що они подѣ взглядомъ прѣсвѣты стоятъ далеко выжше якъ неондїи народы замешкующїи Европу, а выкрутъ Англїйцѣвъ немѣвъ бы для розширенїя цвїлізаціи провадили зъ нами войну есть брехнею. Бурѣ ихъ цвїлізаціи не потрѣбують.

— Коло села Nagy-Kurtos, новгородского комїтету (на Угорщинѣ) трафивъ ся рѣдкїй випадокъ: середъ ясного и погѣдного дня завивъ грѣмъ двѣ женщины. Працювали они на поли, — снѣтло гарно сонце, на небѣ не було найменшой хмарки, коли въ томъ блиснуло, загремѣло и обѣ женщины повалились безъ житїи. За годину доперва по томъ выпадку надѣйшла хмара и почавъ падати дощъ.

— Коло села Nagy-Kurtos, новгородского комїтету (на Угорщинѣ) трафивъ ся рѣдкїй випадокъ: середъ ясного и погѣдного дня завивъ грѣмъ двѣ женщины. Працювали они на поли, — снѣтло гарно сонце, на небѣ не було найменшой хмарки, коли въ томъ блиснуло, загремѣло и обѣ женщины повалились безъ житїи. За годину доперва по томъ выпадку надѣйшла хмара и почавъ падати дощъ.

— Минуло 18. августа 6. р. 125 лѣтъ, якъ росїйска царїца Катарина зломилла присягу и зруїновала занорожску сѣчь, руске войско козацке, а землю порѣдывала своимъ коханкамъ-князямъ: Потемкину, Прозоровскому, Вяземскому и другимъ. Тоглы рускї козаци утѣкли до Туреччины и тамъ заложили здунайску сѣчь въ Добруджїи.

— Въ Австрїи оденъ воикъ перебралъ ся въ бабку одѣжъ и хотѣвъ дезертиривати, але въ Краковѣ познала его полиція помимо зголєныхъ вусѣ и арештовала.

— Рускї бизнесмены, що не хотять дати оглошенїя до „Свободы“, нехай не давають ся, що Русины у нихъ не купують, бо они идуть за тыхъ бизнесменѣвъ примѣромъ. Рѣвно-жъ вашї брацтва повиннї дати до „Свободы“ имя своего брацтва, предѣдателя и секретаря, а такожъ мѣсце где и часъ коли вѣдбувають ся мїтїнги. Цѣна за такой оглошенїя дуже низька. Пишѣть до редакціи и довѣдаєтесь.

— Бувъ ся дѣдъ Монька Мавъ ся злегоныка: Хаточна соломянна, Шапочка каустанна.

— А вѣвъ бысъ? — Дай ми.

— Робявъ бысъ? — Почкай вы.

— А спавъ бысъ? — Ой ба-ба! Сихъ нару стрѣчѣкъ взятыхъ зъ устѣ народа — варта щобы нашъ дожороднї „Монька“ (не монки, шонкевъ) добре вытвердили на память.

Жертвы на запоногу для страйкерѣвъ въ Пенсилвенїи зложили:

Попередно	\$66.90
Русины зъ Ансонїи, другїй разъ (зѣбравъ о. Бончевскїй)	3.50
Русины Нью-Йорскї, зѣбр. Ив. Парильскї и Т. Галь	16.80
Раваомъ	\$86.90

Дальшї жертвы просимо присылати на руки нашой Редаціи.

*) Помнямый санъсъ жертводатѣвъ подамо въ слѣдуючїи числѣ.

— Поважна росїйска газета „Сѣверный Вѣстникъ“ въ числѣ 178. взыме, абы православне благотворит. общество въ Петербургу, старало ся, щобы всѣмъ народ постыямъ въ Росїи позволено жита и розвивати ся и щобы Русинамъ-Украинцямъ дано свободу розвою. (Звѣсно, що царъ въ 1876 р. заказавъ по руски выдати книжки та цю въ Росїи не вольно учити по руски анѣ въ школахъ анѣ въ дома).

— Ч. П. Завада, секретаръ братства и членъ „Р. Н. Союза“ зъ Whitney, Pa. пише намъ, що работа у нихъ коло мягкого угля иде добре до сего часу и не дуже тяжко еѣ достати.

— Въ Буффало, Н. Й. буде на другїй рѣкъ велика всеамериканска выставка, на котру варта буде поѣхати.

— Дѣти въ публичныхъ школахъ, въ стейтѣ Нью Джерзи, зложили для бѣдныхъ въ Тексасѣ: \$1174.94, а крѣмъ того богато убранны, муки, и другога живности.

— Въ Парижу на выставѣ е одна чотыро-лѣтна дитина именемъ Пепїто Аррїлла, котра вѣдогрне на фортеплянѣ кожду арїю, яку лишь учує першїй разъ.

— Найскоршїи па свѣтѣ корабель „Deutschland“ (Hamburg Line) заробивъ за одну подорожъ 200,000 дол.

— 325 клубѣвъ одного дня основала демократична партїя въ цѣли агітаціи wyborchoi; до клубѣвъ сихъ прїступило 1,500,000 членѣвъ.

— Французскї президентъ Любетъ запросивъ до Парижа на выставу 20,000 вѣйтѣвъ зъ цѣлого краю и давъ обѣдъ.

— О. А. Хотовицкїй, росїйскї пінь въ Нью Йорку звѣнчавъ п. Владимира П. Полевого зъ дѣвчиною Мїною. По шлюбѣ она запытала своего мужа чи хоче стати нїгілістомъ, а коли сей сказавъ що нѣ, супруги взяли розвѣдъ.

— Минуло 18. августа 6. р. 125 лѣтъ, якъ росїйска царїца Катарина зломилла присягу и зруїновала занорожску сѣчь, руске войско козацке, а землю порѣдывала своимъ коханкамъ-князямъ: Потемкину, Прозоровскому, Вяземскому и другимъ. Тоглы рускї козаци утѣкли до Туреччины и тамъ заложили здунайску сѣчь въ Добруджїи.

— Въ Австрїи оденъ воикъ перебралъ ся въ бабку одѣжъ и хотѣвъ дезертиривати, але въ Краковѣ познала его полиція помимо зголєныхъ вусѣ и арештовала.

— Рускї бизнесмены, що не хотять дати оглошенїя до „Свободы“, нехай не давають ся, що Русины у нихъ не купують, бо они идуть за тыхъ бизнесменѣвъ примѣромъ. Рѣвно-жъ вашї брацтва повиннї дати до „Свободы“ имя своего брацтва, предѣдателя и секретаря, а такожъ мѣсце где и часъ коли вѣдбувають ся мїтїнги. Цѣна за такой оглошенїя дуже низька. Пишѣть до редакціи и довѣдаєтесь.

— Бувъ ся дѣдъ Монька Мавъ ся злегоныка: Хаточна соломянна, Шапочка каустанна.

— А вѣвъ бысъ? — Дай ми.

— Робявъ бысъ? — Почкай вы.

— А спавъ бысъ? — Ой ба-ба! Сихъ нару стрѣчѣкъ взятыхъ зъ устѣ народа — варта щобы нашъ дожороднї „Монька“ (не монки, шонкевъ) добре вытвердили на память.

— 331 Провѣдникѣвъ розѣслїсьмо 3. октобра тѣмъ людемъ, котрї поплатили напередъ грошѣ. Кто ще не має сея позиточной книжки, нехай сейчасъ купує, бо потѣмъ буде запѣноу. Коштує лишь 50 цент.

Въ Англїи при выборахъ большѣсть достаютъ консерватисты, а Лордъ Робертъ именованый гол. комѣдантомъ англ. арміи.

— Агентами „Свободы“ зъ правомъ коллектованя грошей суть:

- Стефанъ Калакуза, Jersey City, N. J.
- Иванъ Бурштїнъ, Buffalo, N. Y.
- Василь Гришко, Northampton, Pa.
- Василь Тьгалевскї, S. S. Pittsburg, Pa.
- Алексїй Шарпѣвъ, Shamokin, Pa.
- Яковъ Рудановъ, Elmira Heights, N. Y.
- Петро Г. Рончевскї, Troy, N. Y.
- Александръ Патрошъ, St. Louis, Mo.
- Г. Дюбнѣвскї, Plymouth, Pa.
- Левъ Мошѣта, Lansford, Pa.
- Иванъ Котавчикъ, Welter, Pa.
- Есть Поступакъ, McAdoo, Pa.
- Дим. Васько, Ansonia, Conn.
- Василь Рудко, Winnipeg, Man., Canada.

Редакція.

До страйкующихъ! Брѣтко ставляю врагамъ въ очи лишь въ единѣи сила е, Врагъ познає шо мы хочемъ Легкимъ ся стане трудне. Гей до борбы, мїля братї! Стыдно въ кутѣ плакати, Тай на ласку и неласку Врагѣвъ нашихъ чекати, Бо мы дѣти славныхъ батькѣвъ Шо билїсь за Волю, Шануймо-жъ ѣ мїля Братя — Не пхаймось въ неволю! А. И. Дубинскїй.

— Нова книжка вышшла зъ друкарнѣ „Свободы“ подѣ заглавїи „Капиталъ и Праща“ — коштує 10 цент. Книжку сю повиненъ мати кожды рускї робітникъ.

Где есть? Анна зъ роду Старукъ пошукує своего мужа Алексея Гуратъ, зъ Волѣ горянской, повѣтъ Горлицѣ. Она мешкає въ Troy, N. Y. Мужъ найголоситъ ся на адресу: REV. N. DMYTROW, P. O. Box 30 — Troy, N. Y.

Поворотъ зъ агітаціи.

Где летипъ такъ джентельмене, Мовъ за вѣтромъ бѣсноватый? Стань-но хвильку коло мене Щось ты маю запытати! Такъ фермеръ кричавъ до пана Що гнавъ полемъ якъ обмана.

Хочешь потягъ здоганяти, Чи жене ты чортѣвъ стадо? А той шеннуетъ: „Нѣ мой брате, Утѣкаю зъ Кольорадо. Ты чувъ певно за Рузвелта? Я заступникъ президента.“ Такъ? заступникъ Мекїлея, Вѣшнїй фермеръ вѣдвѣчас, — Якъ-же маєсь спина — шїя И шо шкѣра поробляе? Тамъ васъ чуо выбирала И по людски въ шкѣру дали... Въ добродѣвѣвъ, що за грошѣ Любятъ голоса давати, Або лязать мовъ тї воши, Мекїлея попирати, Сей дарунокъ вартѣсть має, Во вѣнъ шкѣру выправляє.

Чалый.

Друкарня „Свободы“

выготовляє дуже точно, — скоро и дешево — всякї рѣчи, якъ: СТАТУТА ДЛЯ БРАТСТВЪ, ТИКЕТЫ НА БАЛѣ, ВОДОЗВЫ, ЛИСТЫ

и взагалѣ всякї рѣчи входячї въ кругъ дѣланыя друкарнѣ, въ мовахъ: рускої, польскої и словакѣй.

Юрко А. Прокоповичъ, погребнякъ, готельникъ, и Livery Stable. — Галя на мїтїнги и забавы, — 201 Jones Str., OLYPHANT, Pa

НАЙЛѢПША ГРОСЕРИЯ въ Олифантѣ Ковальчикъ и Осеняка на River Str.

Хлопцѣ и жѣнки купуйте у нихъ а не пожалусте.

МИХАЙЛО БОСАКЪ, нотаръ публичнїй, посылає грошѣ — продає шифарты.

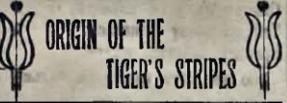
Выробленїи Брѣтска машлѣ, шапки, водзяны, кортуны, униформы. Цыныкъ и пробѣкы вѣсылає даромъ. R. H. Morgan, 23 N. Main Str. SHENANDOAN, Pa.

ЧИ НЕ ЗНАСТЕ, ЩО Семанъ Шитренко — має готель и галю на забавы на River Str., въ Олифантѣ?

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ Д. ГОЛОДА 38 Green Str., JERSEY CITY, N. J.

Кожды Рускїи мавчїи яку небудѣ потребу въ Нью Йорку, чи въ околнїи, повиненъ вступити до того готеля, бо тутъ достане найздоровшїи и найтаншїи напїткы всякого рода и порадѣ, де найучше купити шифарты. Вѣнъ має такожъ гуртовнїи складѣ (wholesale) всякихъ напїткѣвъ въ OLYPHANT, Pa.

ДЛЯ НАШИХ ДЕТЕЙ.

Two Little Americans.
When Cousin Mabel returned from America, bringing two little Yankee dogs with her, you can imagine how eager the little English cousins were to see them. The puppies were such funny, brown little fellows! They were not mastiffs nor pugs nor spaniels nor like any dogs that the little folks had ever seen before. When they squeaked out their droll, tin bark and jerked their little brushy tails, the children could not help laughing.

The little fellows were named Yankee and Doodle, and they were a credit to their native country. In fact, they were model puppies. They did not tease the cat nor chase the chickens nor care for any of the tricks that tempt other little dogs into mischief. They never even played with a bone, for, strange to say, they were strict vegetarians.

Perhaps it was because they had seen so much of the world that they were so wise and well behaved. They had come away over the big green ocean, which perhaps looked to them something like the big green prairie. The first thing they could remember was living in a nice, snug village with hundreds of little playmates. It was a very queer village. The houses were not built, but dug in the ground, and in these houses there was not a man, woman or child, for only families of dogs lived in them. Ah, now you have guessed, have you not, that these dogs were only prairie dogs?

The little Americans seemed to like their English home and lived there very happily till one day a stupid terrier mistook poor Doodle for a rat or squirrel, I don't know which, and put an end to his harmless little life. Yankee, however, continued to thrive, and Mabel and he were capital friends. He used to climb her knee and poke his little head into her apron pockets for dainties which she hid there for her dear doggie. If he found nothing, he would jerk his little tail and bark so funnily, as if to say, "I want my dinner!"

Now, although Yankee was usually so good, I must confess that once he was guilty of a naughty caper. Mabel's mother had prepared a great number of thick, wadded coverlets for cold weather. They reached from the shelf of the linen closet almost to the ceiling and looked so clean and soft and warm! Yankee thought this would be a fine place for a burrow, so he nibbled his way, alas, through every one of those nice coverlets and cuddled down cozily inside. Perhaps he dreamed that he was snug at home once more in Prairie Town.

If you ever go to London, you can see Yankee in the great museum where the stuffed animals are kept, for he was a "really, truly" doggie, and his funny little figure has been admired by thousands of little British boys and girls.—Youth's Companion.

In Other Terms.
Teacher—Now, boys, express in other words this sentence: "What is the use of complaining?"
Mickey O'Brien—Wot's yuse complain' off?—Philadelphia Inquirer.

Good For a Profit.
"Tommy, if you are not good I'll send you to bed without your supper," said his mother sternly.
Tommy's face assumed an aspect of ingenious inquiry.
"What are you going to have for supper?" inquired the young rascal, who evidently wanted to see if it was worth being good for.

To Keep the Boys Off.
It was the first time Dorothy had seen a street sprinkler.
"Oh, mamma," she exclaimed, with wide open eyes, "just see what that man's got on his wagon to keep the boys from riding on behind!"

Elephant and Whale.
An elephant came to the sea, meaning to take a swim.
He spied a bather near the shore and thus accosted him:
"Pray, can you tell, my little friend—I am so big, you see—
If there is any pool about that's deep enough for me?"
A mighty whale raised from the deep a head so huge and tall
The pompous elephant sunk down; he felt exceedingly small.
"Yes," roared the whale, "it's deep enough for me, and so I think
You may find room—if not afraid, Why linger on the brink?" —St. Nicholas.

What Hurt Him.
Little Frank was playing in the kitchen garden when he was stung on the toe by a bee. He raised a perfect warwhoop as he ran to his mamma.
"Oh, mamma! Oh, mamma! My toe, my toe!"
"Why, what in the world is the matter with your toe, Frank?"
"Oh, it's bit! It's stung!"
"Bitten! Stung! How?" cried his mother. "What stung you?"
"A drate bid dy with a splinter in his tail!"

The Little Willflowers.
The little Willflowers to sleep have gone,
Way down in their cozy beds;
A thick brown blanket of leaves they've drawn
Right over their little heads.
For well they know cold weather's about—
The time when Jack Frost appears—
And that some night, if they don't watch out,
He'll come and bite off their ears.
They know that his partner, Mr. Snow,
Will also in time be down,
For old Mother Nature told them so,
And they know that it must be true,
So, tightly tucked in their beds, they lie
And laugh, in their dreams so fair,
To think that neither, in passing by,
Will be able to find them there.
The little Willflowers are tired of play,
And weary of field and sun;
The birds and the bees have gone away,
The song of the rain is done.
So now they nod on their beds of sod,
While winter winds o'er them sigh,
And sleep so deep, knowing well that God
Will awaken them in the spring.
—James Courtney Chalmers.

ВСЯЧИНА.

— Столѣтніа лодѣ графляють ся частѣйше мѣж мешканцями полу-дневныхъ околнцъ нѣжъ пѣвнѣчнхъ. И такъ: Нѣмецчина на 55 миліонѣвъ люда має всего 78 столѣтнхъ старцѣвъ, а за се Испанія, що лежить о много бльше на по-лудно, на 18 миліонѣвъ людности має ихъ 401. Такъ само теплѣйша водѣ Нѣмецчина Франція на 40 миліонѣвъ мешканцѣвъ має 213 столѣтнхъ. Найдовшого однакѣ вѣку доживають люде вь Сербїи, бо тамъ на 2 и четверть миліона населена е ажъ 575 столѣтнхъ людевъ.

БРАТЧИКЪ И СЕСТРА.

Б.: — Дячего ты Гануцю не ховаешь ся подъ ложко, якъ мама тебе хочѣт бити?
С.: — Такъ не вѣде, любый братчѣку, бо тамъ гато перазъ ховають ся передъ мамою.

— Вь Рымѣ находятъ ся теперь 210 монастырѣвъ и домѣвъ для свѣтско-го духовенства 187 женскихъ монастырѣвъ, 74 релігїиныхъ товариствъ, 50 папскихъ урядѣвъ (званныхъ зъ латинска „uffici"), 182 заводенъ заснованыхъ и веденыхъ духовенствомъ, 100 католическихъ союзѣвъ, комитетѣвъ, братствъ и т. п., остающихъ подъ протекторатомъ кардиналовъ. Загаломъ рѣжныхъ духовныхъ институцій має Рымъ 803.

НЕЗАДОВОЛЕННЫЙ УЧИТЕЛЬ.

Отецъ: — Чи вы, пчае учитель, задоволенъ зъ мого Петруся?
Учитель: — Не конче, бо здає ся, вѣвъ вродивъ ся вь нещасливъ годнѣ.
Отецъ: — Якъ то, чи може має коротку память?
Учитель: — Нѣ! память має добру, але руки має за довгѣ.

— Населенъ Сполуч. Державъ за однихъ 30 лѣтъ бльше якъ подвоило ся, бо коли въ 1870 роцѣ мали они 36.5 миліонѣвъ мешканцѣвъ, днѣшнѣ то число взросло до 76.1 миліонѣвъ.

ДОУПНА ВОДПОВѢДЬ.

— Слухай Растичъ, сказавъ одного разу князь сербскїи Миланъ до своего министра, правда, що ты заразъ скончѣишь бы вь море, якъ бы я тобѣ се повелѣвъ?
Министеръ вставъ, уклонивъ ся и пустиль ся до дверей.
— Куда идешь? запытавъ здивованый князь.
— Даруйте найсвѣтлѣйшїи пане, але иду навчати се впередъ плавати, водповѣвъ спокѣино Растичъ.

Юліанъ Копиствяскїи (JULIAN KORZYCIANSKI) 424 Shamokin str. ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салюнь рускїи. — Найлучшїи напитки можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розманога гагунку, горѣвки досковалѣ, цигара дже добрѣ.
Спѣшѣтъ Братя Русины до своего братчика Юлька.

ВЕЛИКІИ КОМПАНИЧНИИ СТОРЪ Russian Mercantile Co. Ltd.

— ВЪ — Shamokin, Pa. 327 Shamokin st.

Найбольшїи рускїи компанїичный сторъ вь Америцѣ. Заложеныи ще въ роцѣ 1889, а теперь побльшшїи, украшенїи и ва нове урядженїи. Новый домъ великїи, краснїи, котрый компанїи купила 1896 року за \$18,000 доказує, що може компанїична работа. — Всѣ розумнїи Русины належать до тої компанїи, купують зъ своего власного стору значить, симагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертєе сторъ сумою \$2000.
Зарядка нимъ: Теодоръ Федько

ТЯЖКА ВОДПОВѢДЬ.

Однѣи зъ читателей вь лондонской „Westminster Gazette", котрый точно перечитувавъ всѣ спрავоздана зъ трансвалекон поїны, жалувавъ ся опосля вь ставѣ надосаной сѣи редакцїи, шо унавъ жертвою ошука. Згаданыи читатель записувавъ собѣ всѣ допесена часописа про сьраты Бурѣвъ и вкѣнци обчисливъ, шо Бурѣвъ погїоло 250 тысячъ. Вь виду того, шо поспнїи силы Бурѣвъ выносили всего 50 тысячъ, радѣ бы вѣтъ знати, звѣдки взяло ся прочїихъ 200 тысячъ? Для редакцїи було се пытанє не малымъ клиниомъ, якогю нїякъ не могла выбити.

НА Д О С Л А Н Е.

Карась-Ворона.
На берегу рѣки великолѣпной Дона, Среди Донскихъ прославленныхъ богатыхъ рай, Съ протухнаго яйца родилась вь свѣтъ ворона
И дали нїя карась воронѣ сей.
Кой-какъ вь башку воронѣ азбуку вдобавил,
Не человѣческии терпеньемъ запасясь,
Не говорить, (сѣдъ ей!) а каркать научилъ
И, наконецъ, на службу поставилъ карася.
Увы! Умомъ ворону Богъ не надѣлялъ...
И не вонявъ, что оуп родилась вѣдомъ,
Карась себя царемъ всѣхъ птицъ вообра- зилъ
И вь облака ораннымъ возлетѣлъ по- томъ...
Не быть орломъ воронѣ, — какъ не быть ей паномъ,
Съ протухнаго яйца вь конюшнѣи народься,
И хамъ, одѣтый бариномъ, все будетъ хамомъ,
Не смѣтъ съ него вь нутро проникнувшюи гризъ.
Д. П.

РУСКІИ ПИВЕЦЬ Игнатїи Березнякъ — робить — добрїи черевки и тано. За роботу ручить. 516 E. Pine str., ШАМОКІНЪ, ПА.

Першїи, рускїи салюнь вь РЕСТАВРАЦІИ ВЪ ПІТСБУРГѢ, ПА. АЛЕКСАНДРА ФЕДОРЧАКА.
Має вѣтъ гаонїи салюнь, де може достати напиткии всякого рода, а при томъ утрамєе реставрацїю, де може достати рѣжлягоо едженя. Салюнь Алекс. Федорчака вѣтъ лавъ „народнїи готель" вѣтъ при Carson Str. No 716 мѣжъ 7 а 8 улицю недалеко рускои церквїи.

PATENTS
Promptly procured, ON NO FEE. Send model, sketch, or photo for free report on patentability. Book "How to Obtain U. S. and Foreign Patents and Trade-Marks," FREE. Patent forms sent abroad to inventors. **PATENT LAWYERS OF 36 YEARS' PRACTICE.** 40,000 PATENTS PROCURED THROUGH THEM. All business confidential. Send advice. Useful service. Moderate charges.
C. A. SNOW & CO.
PATENT LAWYERS,
Opp. U. S. Patent Office, WASHINGTON, D. C.

Йосѣфъ Пейко рускїи готельничїи

— Cor. Commercial & Franklin Street — вь ШАМОКІНЪ, ПА.
Запрошує всѣхъ Русинѣвъ до себе на свѣже пиво и добру вїску. Хотите добре забавити ся, идѣтъ до Пейка. Чекаешь на „стригакру" зайди до Пейка, а нѣколи не сиѣзидишь ся, бо она иде шо при самїи дверѣ.

Одєнь зъ наибольшихъ броварѣвъ вь Америцѣ.
ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫИ СНОСОБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ по- коштує сего пива, то иншого вже не хоче пїти.

Голова водѣ него нѣколи не болитъ, бо есть здорове и по- живно.

НЕ ТРЕБА ГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.
Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333. NIGHT CALL 4854.

Иванъ Глова JOHN GLOWA (POSTMASTER)
Excelsior, Pa.
ОДИНОКІИ СТОРЪ НА ЦѢЛЫИ EXCELSIOR.
Всякїи потрібнїи рѣчѣ до жїтя, якъ такожѣ можна кунити убраня майнерскїи и згачнїи. Посылає такожѣ грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и безопасно.
Продає шифкарты.
Не водѣ нїнѣ вже знаютъ люде солїдного Ивана Глову.

T. TALPASZ
ТЕОДОЗІИ ТАЛПАШЪ РУСКІИ РЕСТАВРАТОРЪ — и — ГОТЕЛЬНИЧІИ 246 Pearl Str. Shamokin, Pa. Недалекъ рускои плѣбанїи.

Добрїи вечеръ друже мой!
— Добрїи вечеръ, свател!
А куди такъ сїдѣште?
— До Талпаша, брател!
— Шо ва Талпашъ? Звѣдки вѣтъ?
— Та-жъ крапнѣ памъ мїлямъ — У него вѣтъ Русини — Подкрїпляютъ ошанїи...
— Шо за бринїя я пиво тамъ!
— Обходїть ся файно!
— Обслужує якъ братамъ!
— Таньо надѣвѣчайно!

Купуйте книжки и газеты!
Толстой, Воскресенїе, Романъ, 85 цнт. вь опрѣвъ — \$1.35
" Воскресенїе съ рис. вь 2 т. \$2.20 вь опрѣвъ — 2.75
" Живанъ и учєнїе Исуса — 18
" Что такое искусство — 21
" О борьбѣ со зломъ — 21
Финляндскїи разгромъ — Сборнїя — 40
Студенческоє движєнїе — 43
Сибирїяиъ. Студенческоє движєнїе вь Россїи — 8
Забаронъ. О соженїи оружїи — 16
Конференцїя вь Гаагѣ — 11
Гонєс. Правда о библіи — 31
Рабочее дѣло вь Россїи — 17
Очерки изъ исторїи англ. раб. союзѣвъ 22
Что такое государственнїи преступнїи 8
Листки Свободнаго Слова, Нр. 13 14 по 16
Слободнаи мьсль Нр. 4 и 5, 1899, Нр. 1—4 1900 по — 11
Наказуєи Нр. 11—15 по — 11
За почту платїмо самїи.
Адресуєтє: **A. Wasserman,** 29 Clinton str. near Stanton str. NEW YORK, CITY.

РЕСТАВРАЦІИ И КА- ВЪРНЯ. *** TROMETTER'S *** (Тромейтеръ) Cor. Rock & Sunbury str. ШАМОКІНЪ, ПА.
випротїв National Bank. Свѣдана. Обѣды, Вечерѣ
Вь каждѣмъ часѣ можна достати такъ горячїи якъ и зимнїи перекуска. Потравы прилагодженїи на европейскїи способѣ, дже сночно. Услуга солїдна. Окремїи компаты для роднїи. Найлучшїи вина, пива, лїкєры, горѣвки и всѣ можливїи напитки. Цѣна дже мала.

Хто бы манѣ дєяке право най не ходїть по покутныхъ жидѣвскїихъ „тлумацахъ", але най удасть ся до правдивого адвокаты Вїляма Воколека. Вѣтъ залагоджєе всякїи справы вь судѣ ту и вь старѣмъ краю. Зъ нїмъ можна розмовити ся по руски.
Адресъ сего такїи **W. Vokolek** ATTORNEY AT LAW, 502 Lackawanna Ave. COR. WASHINGTON AVE SCRANTON, PA.

РУСКА ВУЧЕРНІИ Игнатїи Трохановского, на Second Str. вь М. Carmel, PA.

Всѣ свѣже и добре мясо, ковбасы, шпїкя, солонїну и все можѣте кунити у своего рускогю бучєра, а то шо джеи низької цѣнѣ. Розвозити. все на частъ. Хвалїи богато не треба, бо добро само хвалїть ся.

ОДИНОКІИ РУСКІИ СТОРЪ, ЗЪ УБРАНЕМЪ НА ЦѢЛЫИ ОЛИФАНТЪ, ПА.
Юрїа Хвляка.
Хто хоче мати добре и красне убранє, а ще до того за танїи грошѣ, то нїи иде куповати до Ю. Хвляка, во нїи не забуде взяти и грошей зъ собою, бо тамъ усе cash.
Продає вѣтъ такожѣ „шифкарты" и посылає грошѣ до всѣхъ частей свѣта. — Идѣтъ до старогю знакомогю!

Гаврїилъ Малинякѣ
Гуртовнїи складѣ (Wholesale) 20 Market st. SHAMOKIN, PA.

Має завѣжды на складѣ свѣже, добре пиво вь великихъ и малыхъ бочѣвкѣхъ зъ найлучшїихъ броварѣвъ, горѣвки и лїкєры найлѣшнѣго гатунку.
Братя! замовляйтє у своего!

O. Murdza & Bro s
46. Second st. MT. CARMEL, PA. O. МУРДЗА И БРАТЯ.
Сторъ зносотреннїи найлучшїи товариств, сприва- джованнїи вїростѣ зъ пошпори- днѣвхъ складѣвъ. Живитѣ вѣтъ майже всѣхъ Русинѣвъ вь М. Carmel. Продає такожѣ майнерскїи одянїи и посылає грошѣ до старогю краю тано, точно, скоро и безопасно.

J. BOBKOWSKI
ИДИНІЕМІИ ПОХО- РОВѢВЪ
Вїнїи має такожѣ „серчїи" на по- роки, хренїи и вєсєля по джеи иншїи рѣчѣ.

Dr. John Szlupas
421 Penn. Ave. SCRANTON, PA.

Знаменитїи лѣкаръ. Довголѣтнїи прак- тика далѣи ему способїєтє стати добрымъ лїкарємъ. Дѣвать усїишно всякого рода хорѣбы. Має такожѣ свою власну апїтеку, вь котрой виробляють ся джеи добрїи и помѣщїи лѣкарствєа.

Dr. S. Blumberg,
1716 Carson str. PITTSBURG, PA.

Кождїи то знає, шо вь Америцѣ шукають за такимъ докторомъ, котрый покѣнчїиъ свои науки вь старѣмъ краю. Др. Блюмбергъ вивчїиъ ся за лѣкарю на универсїтетѣ вь Варшавѣ, а зложивши испитїи державнїи вь Фїлїадельфїи, освѣтъ вь Пітсбургѣ. Дже добрїи докторъ. Розмовити ся можна по руски, нѣмецки, англїйски и польски.

РУСКІИ КРАВЕЦЬ.
Вь Шамокїнѣ, Па. мешкає рускїи кравецъ **ПЕТРО КУЗМІИЧЪ** 146 Lincoln str.
Робить водѣ ислѣкїи убраня мужскїи складїи и дєшєво.
Хто у нєчїи манѣтєе убранє, нѣколи нїи не покажує.